కథ

జరీ అంచు తెల్లచీర

రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రి

జులై 30
రావిశాస్త్రి జయంతి

జరీఅంచు తెల్లచీర!

విశాలాక్షికి ఏడుపు వస్తోంది.

గదిలో కుక్కిమంచంలో కూలడి చూస్తోంటే, ఎదటకొట్లో, హరికెన్ లాంతరు గుడ్డి వెలుగులో, ఫిజిక్స్ పాఠం చదివే అన్నయ్యా, పదమూడో ఎక్కం కంఠస్థం చేసే తమ్ముడు కనిపిస్తూనే వున్నారు.

రాత్రి తొమ్మిది గంటలు దాటింది.

వెనక వరండాలో నిద్దర పట్టక అమ్మ దొర్లుతోన్నట్టుగా ఉంది. చిన్న తమ్ముడు మధ్య మధ్య ఏడుస్తున్నాడు. అగ్గిపెట్టె కోసం కాబోలు, నాన్న అటూ యిటూ తిరుగుతున్నాడు.

జరీ అంచు తెల్లచీర!

ఎప్పుడు కొనడం? ఎప్పుడు కట్టుకోడం?

ఏమో! ఎప్పుడో!

ఎప్పటినుంచో వస్తోన్న ఈ తీరని కోరిక ఎప్పుడు తీరుతుంది?

ఎప్పుడో! ఏమో!

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆ కోరిక తీరకపోదనే అనుకొంది.

ఆ కోరిక తీరాలనే అనుకొంది ఈనాటి వరకూ.

కాని, ఈ రోజు మాత్రం...

ఈ నాటికి పదేళ్ళ క్రితం...

ఆరేళ్ళ విశాలాక్షి సినిమాకి వెళ్ళింది.

అది ప్రప్రథమం, సినిమాహాల్లో అడుగు పెట్టడం.

విశాలాక్షి విశాలాక్షయింది.

ఆశ్చర్యం? ఆనందం? కాదు;

మైకం!

ఆట ఇంకా ఆరంభం కాలేదు.

ఆరేళ్ళ కళ్ళని హాలంతా గిరగిర తిప్పే విశాలక్షికి, ఆఖరి వరస కుర్చీల్లోకి అప్పుడే వస్తోన్న ''ఆవిడ'' కనిపించింది.

ఎవరావిడ?

''ఆవిడ!'' అంతే.

హాలునిండా ఉండే దీపాల్లోకి దీపంలా వస్తోందావిడ.

నవయౌవన విలాసిని, సుమధుర హాసిని. శుభ్రజ్యోత్స్నాంబరధారిణి.

తెల్లటి మనిషి మెల్లగా నడుస్తూ వస్తోంటే, ఆమె కట్టుకున్న వెన్నెల్లాంటి తెల్లచీర తళ తళా మెరుస్తోంది.

''అమ్మా! నాకలాంటి చీర కొనవే!''

''ఇష్ నోర్ముయ్!''

ఇంతలో దీపాలు ఆరడం తెరమీద బొమ్మలు కదల్డం జరిగాయి.

కృష్ణుడి పాట, గోపికల నాట్యం.

తెల్లగా వెలిగేవి గోపికలు కట్టుకున్న తెల్లచీరలు.

తళుక్ తళుక్ మనేవి ఆ చీరల జరీ అంచుల తళుకులు.

సినిమా అయాక, బైటకి వచ్చాక, మళ్ళీ

"అమ్మా! నాక్కొనవూ అలాంటి చీరా!?"

"ఇప్పణ్ణించీ కోరికలు బావున్నాయే తల్లీ! కొంటాంలే నీ పెళ్ళినాడు"

"ఎప్పుడే, ఎప్పుడే అమ్మా?"

అమ్మా వాళ్ళూ నవ్వేరా?

నవ్వేరు.

విశాలాక్షికి ఏడుపు వస్తోంది.

ఆరేళ్ళ ఆడపిల్ల కోరిన కోరికే పదహారేళ్ళు ఎదిగిన ఆడపిల్ల కూడా కోరుతూ వచ్చింది.

ఈ కోరిక్కి వచ్చేయి పదేళ్ళు.

ఈ కోరికలన్నీ ఇలా పెరిగి పెద్దవయి చివరికి...

విశాలక్షికి ఏడుపు వస్తోంది.

జరీఅంచు తెల్ల చీర!

"కొందాంలే" అనేసేవాడు నాయన.

నాన్న నోట్లో ఉండేది చుట్ట, అతని మనసులో ఉండేది పొగ. అతనికి ఉన్నది ఉద్యోగమా? అబ్బే! నౌఖిరీ! అతని చేతిలో లేనిది.

"ఉన్నప్పుడు ఎప్పుడో ఒకప్పుడు కొంటాలే"

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు శుభముహూర్తం వస్తుందని విశాలాక్షి చూస్తోనే వచ్చింది.

ఎంతోకాలం నుంచి ఎన్నెన్నిటికోసమో ఈ విశాలాక్షి చూస్తోనే ఉంది.

ఈ విశాలాక్షి సజలనయనగా, వ్యర్థంగా... విశాలక్షికి ఏడుపు వస్తోంది.

జరీ అంచు తెల్లచీర!

"ఎన్ని ఖర్చులున్నాయో... నువ్వెరగవా... మీ నాయన చచ్చిచెడి... ఆ నాలుగురాళ్ళూ... ఏదో అదీ ఇదీ... జాగ్రత్తచేసి.. తంటాలు పడకపోలేదు. చూడూ... ఈ ఏడు నీపెళ్ళి... చెయ్యక తప్పదు కదా... నీకు నచ్చిన చీరలు... కొనకపోతే అలా అను".

అని ముగిస్తుంది తల్లి.

"ఎవ్వర్నీ ఏదీ అడగను"

అని ఎన్నోసార్లు నిశ్చయించుకొంది విశాలాక్షి.

ఫలానాది కావాలని ఎవర్నడిగినా వాళ్ళకుండే బాధలన్నీ వెళ్ళబుచ్చక తప్పదు.

వాళ్ళలా చెపుతూంటే ఇంకా బాధగా ఉంటుంది విశాలాక్షికి.

కాని అడక్కుండా ఉండలేదు.

"మళ్ళీ ఏదైనా అడిగేవంటే చూడు. చమ్డా లెగర గొడతాను" అని తిట్టి, కొట్టి, వళ్ళు హూనం చేసినా అంత బాధగా ఉండదు.

వాళ్ళలా చెపుతూంటే మాత్రం ఏడుపు వస్తుంది. కాని- ఏడుస్తే ఒకప్పుడు సంతృప్తిగా ఉంటుంది. అందుచేత-

ఏడ్పు సంతృప్తి చెందడానికి మళ్ళీ మళ్ళీ అడుగుతూనే ఉండేది విశాలాక్షి.

ఒక్క జరీ అంచు తెల్లచీర!

విశాలాక్షికి ఏడుపే వస్తోంది.

అమ్మ చెప్పే మాటలు వింటే, చూస్తే-

పెళ్ళాడ్డం అనేటంత పనయితేనే గాని ఈ విశాలాక్షికి దొరకదు జరీ అంచు తెల్లచీర!

-ఛీ! నేను పెళ్ళే చేసుకోను.

కాని-

కట్టుకుందికి గుడ్డ ముక్కా; రెండు పూట్లా ఇంత తిండి; వీటి కోసం ఆడపిల్ల పెళ్ళిచేసుకోక తప్పదు.

తప్పదా?

-తప్పకపోయినా సరే; ముష్టయినాఎత్తి బతుకుతాను గాని పెళ్ళి మాత్రం చేసుకోను.

పెళ్ళాడక పోతే నువ్వు ముష్టే ఎత్తవలసి ఉంటుంది. నీకు డబ్బూ లేదు; చదువూ లేదు.

-హవు న్నిజం!!

ఈమెకి పాటయినా రాదు. ఈమె గుడ్డిదైనా కాదు. ఈమెకి శక్తయినా లేదు. మరి, లోకానికి దయన్నది లేదు.

విశాలాక్షికి ఏడుపు వస్తోంది... కాని... కాని...

-ఏమైనా సరే నేను పెళ్ళి చేసుకోను. చే...సు.... కో..ను...

విశాలక్షి పళ్ళు కొరికింది.

-అందులోను అందరూ అలాంటి వెధవలే!

తెల్లచీర జ్ఞప్తికి వచ్చినప్పుడల్లా అమ్మ చెప్పే పెళ్ళి మాట జ్ఞప్తికి వస్తుంది. పెళ్ళిమాట తలపుకి వచ్చినప్పుడు ఆ వెధవ తలపుకి రాకుండా ఉండడు.

వాడే కనకరావు. అన్నయ్యకి క్లాస్ మేటు.

వెధవ!

వాడా నీకొక ఫ్రెండని యెంత చెప్పినా అన్నయ్య వినడు. కాఫీ ఇప్పించేది వాడు. సినిమాలకి తీసుకు వెళ్ళేది వాడు.

ఇహ, వాడితో తిరగవద్దని ఎంతచెప్తే మాత్రం అన్నయ్య ఎందుకు వింటాడు?

కాని, విశాలాక్షి మాట విశాలాక్షి ఎలా యెవ్వరితో చెప్పగల్దు?

ఒకనాటి సాయంకాలం.

ఆరుగంటల మసక చీకట్లో,

అన్నయ్య ఇంటిదగ్గర లేనప్పుడు, నాన్న యింకా ఇంటికి రానప్పుడు, తమ్ముడు ఎక్కడికో వెళ్ళినప్పుడు, వంటగదిలో అమ్మ వండుతూన్నప్పుడు.

దొంగలా వచ్చిన కనకారావు,

"మీ అన్నయ్య ఉన్నాడా?" అని మెల్లిగా అడిగేడు.

"లేదు" అని గట్టిగా చెప్పింది విశాలాక్షి.

"అయ్యో! ఎలాగా! వాడిగదిలో నా పుస్తకాలుండిపోయాయే!"

"అన్నయ్యొచ్చాక తీసుకోవచ్చు"

నవ్వి తీరాలనే పట్టుదలతో కనకారావు నవ్వుతున్నాడు.

"వీడియెదట నవ్వకూడదు" అనే నిశ్చయానికి అతణ్ణి చూసిన మెదటి రోజునే వచ్చింది విశాలాక్షి.

చేసేదేమీ లేక వాడు వెళ్ళిపోతూండగా.

అమ్మ వేసిన కేక!

"ఎవరే వారూ?"

"అన్నయ్య ఫ్రెండు"

అనే మాటల్లో ఎంత నిరసన చూపించాలో అంత నిరసన చూపించింది విశాలాక్షి.

"ఎవరు, కనకారావా? అయితే, చిన్నకొట్లో కూర్చో పెట్టు. అన్నయ్య ఇప్పుడే వస్తానన్నాడు."

వెళ్ళిపోయే శనిగ్రహం అంతటితో వక్రించి వెనక్కి వచ్చింది.

అమ్మకి తెలీదు. వట్టి సత్యకాలం!

సాటికులం వాడు. గొప్పవాడు. చదువుకొంటున్నాడు.

మా పిల్లని చేసుకుంటే బావుణ్ను.

-అంతే అమ్మ ఉద్దేశం

మంచి చేసుకుంటే మంచిదనీ, అందుచేత మంచి చేసుకుందామనీ అమ్మ తాపత్రయం.

ఆ ఉద్దేశంతో, ఈ తాపత్రయంతో, నాన్నకి ఉంచిన కాఫీ పట్టుకు వెళ్ళి వాడికి ఇమ్మంది.

-అయ్యయ్యో, అమ్మకేం తెలుసు?!

ఈ విశాలాక్షి కోపాన్ని ఆపలేదు. కన్నీటిని కట్టలేదు.

ఈడు... జోడు... అందం... ఐశ్వర్యం
కళ్యాణం... కాకతీయ!

కాకతీయ మ్యారేజస్ ప్రై. లిమిటెడ్.
103, 109 & 203, విజయశ్రీ అపార్ట్‌మెంట్స్, చర్చ్ వెనుక,
అమీర్‌పేట్, హైదరాబాద్. 500 073.
ఫోన్: 040 - 23747777, 9391999999

FREE online Registration & Free search

www.kaakateeya.com
www.telugumarriages.com
www.kannadamarriages.com
www.tamilmarriages.com

అమీర్‌పేట
కూకట్‌పల్లి
దిల్‌సుఖ్‌నగర్
విజయవాడ
గుంటూరు
తెనాలి
విశాఖపట్నం
రాజమండ్రి
కాకినాడ
ఖమ్మం
ఒంగోలు
నెల్లూరు
తిరుపతి
కర్నూలు
(చెన్నయ్) టి.నగర్
బెంగుళూర్
సేలం
మధురై
వెల్లూరు
తిరుచి
పాండిచ్చేరి
ఈరోడ్
ఏలూరు
చెన్నయ్ (అన్నానగర్), చెన్నయ్ (పోరూర్), (చెన్నయ్) తాంబరం, జయానగర్, కోయంబత్తూరు.

పిల్లని పెళ్లాడతాడేమోనని అమ్మ ఆశ.

అయినా–

–కనకారావునా నే పెళ్ళాడేది?!

అయినా –

కనకారావా పెళ్ళాడేది?

అలాంటి ఫకీరు వెధవలు పెళ్లాడరు.

ప్రేమ లేఖలు రాస్తారు. తెరచాటున విజృంభిస్తారు.

అమ్మకి తెలీదు.

తల్చుకొంటూంటే విశాలాక్షి వళ్ళు దహించుకు పోతోంది.

చీకట్లో చెంగు పట్టుకున్న ఫకీరు వెధవ...

అయ్యా, ఈ ఎడమ భుజం ఎందుకు తెగ్గొట్టరు!!

హయ్యా, ఈ కుడిభాగం ఎందుకు ఛేదించరు!!

ఈ పెనుమంట ఏడుపుతో చల్లారదు.

విశాలాక్షిని ఏడవనీయదీ పెనుమంట.

కాని, విశాలాక్షికి వస్తోంది ఏడుపు.

–నాకు పెళ్ళయినా అయింది కాదు. ఏ ఒక్కడైనా సాయపడ్డానికి నా కయిదుగురు భర్తలైనా ఉన్నారు కారు.

ఈ కీచకుడి పీడ మడంచడానికి ఎవడున్నాడు?

ఎవడూ లేడు?

ఎవరితో చెప్పుకోడం?

ఎవరితోనూ లేదు!

పాపాత్ములందరి మీదా ఒక్క పిడుగైనా పడదు.

పడ్డ అవమానం గురించి చెప్పుకునే శక్తయినా లేదు ఆడదానికి. చెప్పుకున్నా, శక్తిగల మగాడు కని పించనైనా కనిపించడు.

ఆడ పిల్ల మీద,

తెరచాటున సాహసం, చీకట్లో పరాక్రమం ప్రదర్శించిన కనకారావు

ఏమీ జరగనట్టు, ఏం జరిగినా ఫరావాలేద న్నట్టు,

బోర విరుచుకు నడుస్తూనే ఉన్నాడు.

వాడిచ్చిన, కాఫీ తాగి, వాడు చూపించిన సిని మాలు చూస్తూనే ఉన్నాడు అన్నయ్య.

విశాలాక్షికి ఏడుపు వస్తోంది.

జరీ అంచు తెల్లచీర!!

ఫకీరు వెధవ కనకారావు!

–వాడి గురించి తల్చుకోను.

కాని, ఈ మంట చల్లారదు.

వాడికీ, తెల్లచీరకి సంబంధం యేముంది?

విశాలాక్షికి తెలీదు.

కాని, ఏదో సంబంధం వుంది.

అంతా బీరకాయ పీచు, ఒంటిగీత బొమ్మ.

విశాలాక్షి పరిస్థితికీ, హీనస్థితికి, దౌర్భాగ్యానికి, కారణం? కారణం?

ఏవేవో కారణాలున్నాయి. అవేవీ విశాలాక్షికి తెలీవు.

కాని, ఆ కారణాలన్నింటికి కనకరావునొక ''సిమ్బల్''గా చేసుకొంటున్న ట్లుగా కూడా విశాలా క్షికి తెలీదు.

తెల్లది, జరీ అంచుది, ఒక్క చీర ఉంటేనా?

కనకారావు రక్తంలో ముంచనా!

ఈ లోకాన్నే జయించనా!

ఒక్కటి, ఒక్కటేనండి, ఒక్కటే!

విశాలాక్షి ఎన్నటికీ యేడవదు.

కాని, ఏడుపే వస్తోంది విశాలాక్షికి. ఆనాడు సినిమా హాల్లో కనిపించి నావిడ ఎక్కడుంది? తెర మీద గోపికలు ఏమయేరు? జరీ అంచులన్నీ ఎక్కడ పడుకున్నాయ్? తెల్లచీరలన్నీ యేవి యెక్కడ? విశా లాక్షికి ఎందుకీ అవేదన?

మంచం కుక్కిలోంచి లేదామనుకొన్న విశాలాక్షి లేవలేక అలానే కూలబడి కూర్చుంది.

అన్నాతమ్ముడూ చదువుకొనే గదిలో హరికెన్ లాంతరు మినుకు మినుకుమంటోంది.

ఆ గుడ్డి దీపం దగ్గర వాళ్ళెలా చదువుతున్నారు? కట్టుకొందికి మంచిగుడ్డ ముక్క లేకుండా నేనెలా తిరగ్గలుగుతున్నాను? అమ్మకి యేల నిద్దుర పట్టదు? నాన్నకి అగ్గిపెట్టలు ఎందుకు దొరకవు? ఈ మంచం ఎందుకింత కుక్కిగా ఉంది? ఇందులో నేనెందుకు కిలా ఉన్నాను?

విశాలాక్షికి యేడుపు వస్తోంది.

ఒక్క తెల్ల చీర–నేతదే–నూలుదే–కాని–జరీ అంచుది!

''పోనీ, మామూలు తెల్లచీర కొనుక్కోరాదటే'' అనేది అమ్మ.

''నా కక్కర్లేదు. అంతగా కావాలని నేనన్నానా ఏం. యేవో చీరలున్నాయి కదా! కట్టుకుంటున్నాను. చాలు''

''నీకు ఊఁ అంటే పౌరుషం, ఆఁ అంటే పౌరుషం కాని నే నెరగన్టే నీకు తెల్లచీర కావాలనుందనీ! పోనీ, తెల్లవాయిలు కొంటానూ! నీకు నచ్చిన అంచు అద్దకం చేయించుకొందువుగాని. యేం?''

''నాకు అక్కరలేదు''

''అయితే, పోనీవే? నీ తత్వం యేమిటో నా కర్థం కాదు''

యేవో రంగు చీరలు కట్టుకొంటూనే ఉంది విశా లాక్షి.

కాని–

తెల్లదే కట్టుకున్నప్పుడు జరీ అంచుదే కట్టుకోవాలి!

అదొక తియ్యటి కోరిక.

నెరవేరదా?

పోనీ!

అంతేకాని–

కోరాసైను! తెల్లవాయిలు! అద్దకపుటంచు!

యెప్పటికీ పెళ్ళికాక మూడో పెళ్ళి వాణ్ణి చేసుకున్నట్టు!

అలా–

మూడో పెళ్ళివాడు తలపులోకి రావడం చేతనే ఆ సైనూ, ఆ వాయిలూ అక్కర్లేదంటుంది విశాలాక్షి.

అర్థం కాదు, ఎవ్వరికీ అర్థం కాదు.

తలబాదుకున్నా, ఎవ్వరికీ అర్థం కాదు.

మంచంకోడుకి తలవేసి కొట్టుకోవాలనీ, గోడకి వేసి తల బద్దలు చేసుకోవా లనీ, మనుష్యులందర్నీ చంపాలనీ, లోకానికి నిప్పు పెట్టాలనీ ఉంది విశాలా క్షికి.

యేడవకుండా ఉండాలనుంది విశాలాక్షికి.

కాని, ఈరోజు సాయంకాలం విషయం తలపు లోకి వస్తోంటే యేడవ కుండా ఉండలేదు విశా లాక్షి.

సాయంకాలం నాన్న–

''అమ్మా! బజారుకి వెళ్దాం రావే''

''ఎందుకు నాయనా?''

''తెల్లచీర కావాలంటున్నావు కాదుటే!''

''నాయనా''

''బయల్దేరవే''

''ఊరకే అనేదాన్ని నాయనా! నాకక్కర్లేదు''

''పదవే, వెర్రిదానా! మళ్ళీ చేతిలో చిల్లిగవ్వుం డదు''

అని అతను అన్నప్పుడు విశాలక్షికి ఏడుపే వచ్చింది. ఎప్పుడో యెక్కడో విన్న విషాదగాథలన్నీ తలపులోకి వచ్చేయి. స్మృతి పథాన్నుంచి జారి పోయిన విషాద దృశ్యాలన్నీ దారికి అడ్డుగా నిల్చేయి.

ఆస్పత్రి ఎదుట, చెట్టుక్రింద, ఒక దినం మధ్యాహ్నం చూసిన పడుచు పిల్ల శవం, పెత్తల్లికూ తురు నూతిలో పడిందని ఒకనాటి సాయంకాలం దీపాలు పెట్టే వేళ వార్త తీసుకువచ్చిన నలిగిన ఉత్తరం, మేడమీంచి పడిన మేస్త్రీకోసం ఏడ్చిన ఎద టింటి మనిషి, కడుపులో బల్లెంతో చనిపోయిన

రూటు మార్చిన గౌరి ముంజల్!

'బన్నీ....బన్నీ....నిన్ను చూస్తే జారుతుంది చున్నీ....' అంటూ అల్లు అర్జున్ సరసన స్టెప్పులు వేసి కుర్రకారు మతి పోగొట్టిన గౌరి ముంజల్ గుర్తుండే ఉంటుంది. 'బన్నీ' సక్సెస్ తరువాత ఆమెకు సరైన అవకాశాలే రాలేదు. 'గోపి - గోడ మీద పిల్లి', 'శ్రీకృష్ణ 2006' తదితర చిత్రాలలో నటించినా ఆమెకు అదృష్టం కలిసిరాలేదు. హీరోయిన్ రేసులో వెనకబడి పోయింది. తెలుగు ప్రేక్షకులకు పూర్తిగా దూరం కాక ముందే ఇల్లు చక్కబెట్టుకోవడం మంచిదనుకుందే మో....మలయాళ రంగానికి తరలి వెళ్లిపోయింది. అక్కడ మమ్ముట్టి సరసన హీరోయిన్‌గా తన అదృ ష్టాన్ని పరీక్షించుకుంటోంది. రూటు మార్చినా ఫలితం ఉంటే అంతే చాలని ఆమె సన్నిహితులు అంటున్నారు.

పక్కింటి పిల్లడు, అనకాపల్లి నుంచి రాత్రి ట్రెయిన్‌లో వస్తూ కిటికీలోంచి చూసిన చీకటి కొండలు, ముసురుపట్టిన రోజులు, దీపాల్లేని రాత్రుళ్ళు, ఇటు వంటివన్నీ ఎందుకు జ్ఞప్తికి రావాలి?!

ఈ రోజు సాయం కాలం–

గోడవైపు తిరిగి కంటినీరు పెట్టడానికి కారణం అవన్నీ జ్ఞప్తికి రావడమే కాదు.

ఇంకోటి కూడా ఉండి.

అది ఉండబట్టే అవన్నీ స్ఫురణకు వచ్చేయి.

అది–

రక్తం!

బజారుకి వెళ్దామన్న మనిషి బజార్లో యివ్వబోయేది డబ్బు కాదు; నెత్తురు.

అతని ముఖం చూస్తేనే తెలుస్తుందా విషయం.

రక్తం ధారపోస్తేనే గానీ తీరనికోరికలు నాకక్కర లేదు.

విశాలాక్షికి ఏడుపు వస్తోంది.

''ఉత్తినే అనేదాన్ని. నిజం నాకలాంటి చీర అక్కర్లేదు'' అని యేడ్చి చెప్పినా నమ్మరెవరూ.

''పద పద! వెల్తురుండగానే వెళ్ళడం మంచిది''

కొత్తచీర కొనుక్కుందికి, ఉతికిన చీర కట్టుకొని బయల్దేరిన విశాలాక్షి యేడ్చిందని ఎవరికైనా తెలుసా!?

ఇద్దరూ బయల్దేరేరు. వెళ్ళేరు.

కూతుర్ని వెంటబెట్టుకొని అతను బజారుకు వెళ్ళడం చాలాకాలానికది మొదటిసారి.

రాత్రివేళ దీపం వెలుగుల్లో తెలుపు పక్కన పెడితేనే గాని పసుపు రంగేదో సరిగా తెలియనట్టు, ఇంట్లో వుండే లేమి నలుగురు మధ్యకీ వెళ్తేనే గాని సరిగా కనిపించదు.

విశాలక్షి కళ్ళంట నీళ్ళు తిరిగాయి.

ఇంట్లో ఎంతో గంభీరుడిగా కనిపించే ఆమె తండ్రి వీధిలో ఎందుకంత దీనుళ్ళా కనిపిస్తున్నాడో ఆమెకి అర్థం కాలేదు.

ఇంత నీరసంగా ఎందుకున్నాడు? ఇంత దారిద్ర్యం ఎక్కణ్ణుంచి ముంచు కొచ్చింది? జీవం ఉండీ లేనట్టుగా యిలా ఎలా నడవ గలుగుతున్నాడు?

నడి రోడ్డు కాబట్టి కన్నీరైనా కార్చకుండా ఏడవ్వలసి వచ్చింది విశాలాక్షి.

''నాకీ జరీ అంచు తెల్లచీర అక్కర్లేదంటే యెందుకు నమ్మరు వీళ్ళంతా''

నాక్కావాలి; కాని నిజంగా నాకక్కర్లేదు.

అతను నడుస్తున్నాడు. కొంచెం వెనగ్గా విశాలాక్షి.

అతని దగ్గర ఉన్నది పన్నెండు కాబోలు, అంత కంటె యెక్కువ మాత్రం కాదు.

ఏ దుకాణంలో అడిగినా, కావలసిన చీర కనీసపు ఖరీదు ఇరవై.

షాపులు ఎక్కేరు. షాపులు దిగేరు.

నడిరోడ్డు మీదనో, లేక యేదుకాణంలోనో, ఏక్షణాన్న ఉప్పెనగా యేడుపు వస్తుందోననే భయంతో అగ్నిపర్వతాన్ని అణచుకొని, గోదావరి వరదని ఆపుకొని నడుస్తోంది విశాలాక్షి.

ఈ సాయంకాలం గురించి తల్చుకొంటూంటే చచ్చిపోవాలనిపిస్తోంది విశాలక్షికి, వళ్లు మండిపోతోంది విశాలాక్షికి.

అందులోనూ ఆఖరి షాపువాడు!

మరొక కనకారావు!

లోకంలో కనకారావుల్ని ఇట్టే పసిగట్టగలదు విశాలాక్షి. వాడో కనకారావని వాడిముఖం చూస్తేనే తెలుస్తోంది.

కాని, వాడెందుకలా ఎంతోకాలం నుంచీ ధుమ ధుమ లాడుతున్నట్లుగా ఉన్నాడు?

తెల్లదొరల పాలన పోయిందనీ, షాపుకి సీమదొరలు రావడం లేదనీ వాడికి కోపంగా ఉన్నదని విశాలాక్షి కేం తెలుసు!?

అతనికే గాని శాసనాధికారం ఉంటే సీమదొరలూ, ఐ.సి.ఎస్ ఆఫీసర్లూ, మహారాజులూ తప్పించి వేరెవ్వరూ తన షాపుకి రావడానికి వీల్లేదని శాసించగలిగిన వాడు ఆ షాపు వాడు.

ఆ సంగతి విశాలాక్షికి తెలీదు. ఆమె తండ్రికి తెలీదు. కాని, ఆ షాపు ముఖం చూస్తేనే వెళ్ళాలనిపించలేదు.

''ఒద్దు నాన్నా! అది గొప్ప షాపూ''

''ఇంతదూరం వచ్చేం కదా! పోయి చూద్దాం రా''

షాపువాడే కాదు కనకారావు. వాడి నౌఖర్లందరూ కూడా కనకారావులే.

అవహేళనంగా కాళ్ళువచ్చి నడుచుకొచ్చిన చెత్త డబ్బాని చూసినట్టుగా వాళ్ళంతా తన తండ్రిని చూశారని విశాలక్షికి తెలుసు.

విశాలాక్షిని వాళ్ళంతా యే దృష్టితో చూశారో కూడా విశాలాక్షికి తెలుసు.

విశాలాక్షికి అవమానం భరించే శక్తి లేదు.

శక్తి లేకపోయినా భరించి తీరాలి.

విశాలాక్షి దహించుకుపోతోంది.

''సిల్కు చీరలు కావాలా?'' అని అడిగేడు షాపు వాడు.

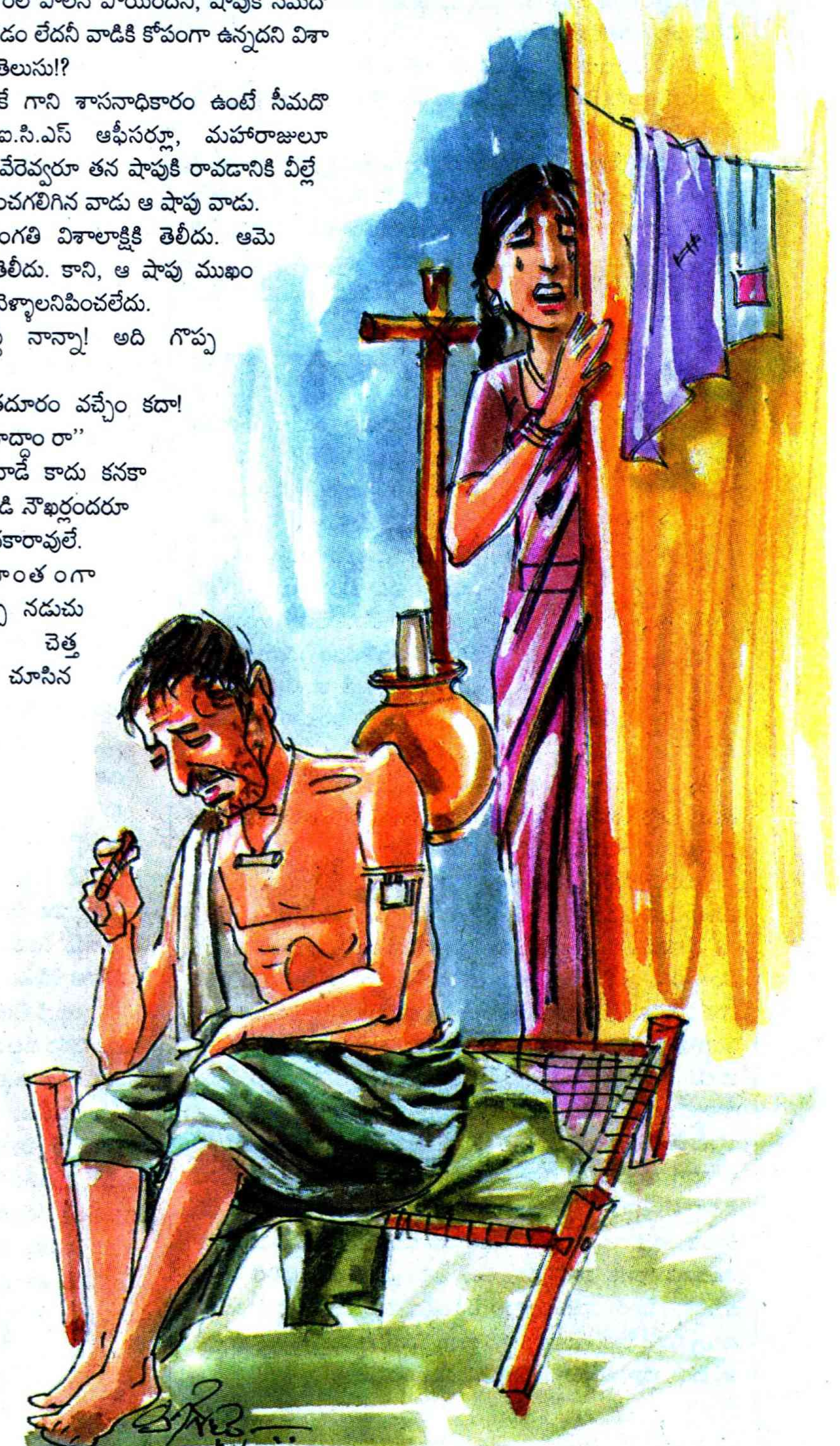

కథాకళి

మాటకు మాటే తంపులాట!

'భవతీ భిక్షాం దేహి' ఒక ఇంటి ముందు నిలబడి మంద్ర స్వరంతో పిలిచాడు బుద్ధుడు!

ఇల్లాలు బయటకు వచ్చింది. బుద్ధుడికి, ఆయన శిష్యులకు సరిపడా ఆహార పదార్థాలను దానం చేసింది.

బుద్ధుడు చిరు నవ్వు నవ్వాడు. 'సుఖీభవ' అంటూ ఆమెను ఆశీర్వదించి పక్క ఇంటికి కదిలాడు.

'భవతీ భిక్షాం దేహి' మళ్లీ అదే స్వరంతో అభ్యర్థన.

ఇంటి తలుపు తెరుచుకోలేదు. ఇంట్లో ఏ అలికిడీ లేదు. కాసేపు వేచి చూసి ముందుకు కదిలాడు బుద్ధుడు.

మరుసటి రోజు మళ్లీ వచ్చాడు బుద్ధుడు. మళ్లీ భిక్ష అడిగాడు. ఇంటి వాళ్ల నుంచి ఉలుకూ పలుకూ లేదు. రోజూ ఇదే తంతు. బుద్ధుడు రోజూ వస్తూనే ఉన్నాడు. కానీ ఏ రోజూ ఆ ఇంటి తలుపు తెరుచుకోలేదు. భిక్ష

అందలేదు. అయినా బుద్ధుడు విసుగు చెందలేదు. చివరికి ఒక రోజు...

'భవతీ భిక్షాం దేహి' అన్నాడు బుద్ధుడు.

ఇంటి తలుపు తటాలున తెరచుకుంది. ఇల్లాలు ఆవేశంగా బయటకు వచ్చింది. శిష్య బృందంతో నిలుచున్న బుద్ధుడి వైపు చూస్తూ...

'ఏం? దుక్కలాగున్నావు. ఇలా వీధుల్లో పడి బిచ్చమెత్తుకోకపోతే... ఏదైనా పని చేసుకోలేవా? అడుక్కుని కడుపు నింపుకోవడం సిగ్గుగా అనిపించడం లేదా? నీవే అంటే నీకు తోడు పెద్ద మంద...' అంటూ చెడామడా కడిగేసింది ఆమె.

బుద్ధుడి మొహంలో ప్రశాంతత చెదరలేదు. ఆయన నోరు తెరవలేదు. ఒక్కమాటా మాట్లాడలేదు. ఆయన వెంట ఉన్న శిష్యులకు మాత్రం చెడ్డ కోపం వచ్చింది.

'గురువుగారూ! ఆమె అంతలా తిడితే పెదవి విప్పి ఒక్క మాటా మాట్లాడరేం? పైగా చిరునవ్వు నవ్వుతారు!' అడిగారు శిష్యులు.

'మనకు ఆహార పదార్థాలను భిక్షగా వేసిన వారి విషయంలో మనం ఏం చేస్తున్నాం. సుఖీభవ అని ఆశీర్వదిస్తున్నాం. వారు ఇచ్చినదానికి మనం ప్రతిస్పందిస్తున్నామంటే, దాని అర్థం వారి భిక్షను మనం స్వీకరించామన్నమాట. ఇక్కడ ఈ ఇల్లాలు తిట్లను మనకు భిక్షగా వేసింది. వాటిని నేను స్వీకరించదలచుకోలేదు. అందుకే ప్రతిస్పందించలేదు'' అన్నాడు బుద్ధుడు ప్రశాంతంగా!

నీతి: రెండు చేతులూ కలిస్తేనే చప్పట్లు. రెండు నోళ్లు కలబడితేనే తగాదా! అందుకే ఎవరైనా మిమ్మల్ని తిట్టారనుకోండి. మీ గురించి చెడ్డగా మాట్లాడారనుకోండి. మీతో పంచాయితీ పెట్టుకునేందుకు ప్రయత్నించారనుకోండి. మీరు చేయాల్సింది ఒక్కటే! వినండి. మౌనంగా ఉండండి. కానీ వారి మాటలకు ఏమాత్రం ప్రతిస్పందించకండి. అప్పుడు వారు వాడే మాటల చెడ్డతనం వారి వద్దే ఉండిపోతుంది. దాన్ని మీరు స్వీకరించినట్టు కానే కాదు కనుక, ఆ మకిలి మీకు అంటనే అంటదు. మాటకు మాట విసిరితేనే కదా తంపులాట!

– తిగుళ్ళ కృష్ణమూర్తి

ఆ మాటల్లో వెటకారం లేదన్న వాళ్ళ గుడ్డు పీకేస్తాను.

అందుకు, విశాలాక్షి తండ్రి

''అబ్బే...'' అని ఆరంభించేడు.

ఆ ''అబ్బే''ని ఉచ్చరించడంలో యెందుకంత దౌర్భాగ్యాన్ని ధ్వనించడం?

అందులోనే ఎందుకంత సిగ్గు? ఎందుకంత భయం?

''అబ్బే... నేత చీరలు... తెల్లవి... కాస్త జరీ... చూపిస్తే చాలు...''

వద్దు వద్దు. పోదాం.

అని ఎలా చెప్పడం?

సూది మేకుల మీద, ముళ్ళ డొంకల మధ్య నిల్చున్నట్టుగా నిల్చొంది.

ఇంతలో, వాడు చీరలమేటిలోంచి పైకి తీసేడు.

జరీ! జరీ! జరీ అంచు తెల్లచీర.

తాచుపాముని చూసినట్టుగా జడుసుకొంది విశాలాక్షి.

దూరంగా, దూరంగా, ఈ విషాన్ని దూరంగా తీసేయండి.

''ఎంతండి?''

''ఇరవై రెండు''

అతను జంకి జంకి, భయపడి భయపడి.

''కొంచెం... కొంచెం అయినా... తగ్గదంటారా?'' అనే సరికి

''ఇదేం శుక్రవారం సంతకాదు. బేరాలాడ్డానికి'' అనే మాటల్తో కొట్టేడు వాడు.

దెబ్బ తగలగానే కదలడానికి భయపడ్డ నాన్న;

''పోనీ... మరో రకం... కొంచెం తక్కువ ఖరీదువి...'' అనే లోపునే వాడు,

''లేవండి బాబూగారూ, లేవు'' అని అవమానకరమైన అతి మర్యాదతో అన్నాడు.

షాపంతా అతి నిశ్శబ్దం.

వాడు వెటకారంగా నవ్వనైనా నవ్వలేదు.

కనకారావులు నవ్వకుండానే అవమానించగలరు.

ఈ కనకారావుల నెత్తురు చూడ్డం ఎప్పుడు?!

అందులో నా తెల్లచీర తడపడం ఎప్పుడు?!

క్రోధజ్వాల విశాలాక్షిని దహించేస్తోంది.

షాపుబైట–

దెబ్బతిన్న గొడ్డులా కనిపించే ఈ వృద్ధుడెవ్వరు?

''నేవద్దంటే ఎందుకు విన్నావు కాదు నాయనా''

''అంత ఖరీదు లుంటాయనుకోలేదే''

నెత్తురే ఖరీదుగా ఇచ్చినా దొరకని వస్తువులు!

దహించుకుపోయి విశాలాక్షిని ముంచేయడానికి వస్తోంది, ఉప్పెన.

ఒక్క జరీ అంచు తెల్లచీర!

కుక్కి మంచంలో కూలబడి కూర్చొన్న విశాలాక్షి కొట్టుకుపోతూ చూస్తోంది.

ఇంట్లో

కష్టపడి కష్టపడి వెలిగే ''తుపానుదీపం'', ఫిజిక్స్ పుస్తకం చిక్కుల్లో ఇరుక్కున్న అన్నయ్య, పదమూడో ఎక్కం గతకల్లో పడిలేచే తమ్ముడు; నిద్దర పట్టని తల్లి; అగ్గిదొరకని తండ్రి; ఏడవకుండా ఉండని చిన్న తమ్ముడు...

విశాలాక్షికి ఏడుపు వస్తోంది.

అన్నయ్యకి ఫిజిక్స్ పాఠం అర్థం కాదు. తమ్ముడికి పదమూడో ఎక్కం చస్తే రాదు. అమ్మకి నిద్దర పట్టడం అనేది ఉండదు. నాన్న అగ్గికోసం వెతుకుతూనే ఉంటాడు. చిన్న తమ్ముడు ఏడవక తప్పదు. ఈ వెలగలేని దీపం ఎంతో సేపు వెలుగదు.

–నే నేడవను.

అనుకొన్న విశాలాక్షికి మరింక ఆగకుండా యేడుపు వస్తోంది.

కుక్కి మంచంలో కూలబడి కూర్చొన్న ఈ పదహారేళ్ళ ఆడపిల్ల ఈ విశాలాక్షి ఏకధారగా, వరద వరదగా ఏడుస్తోంది.

ఇది మెరుపులేని మబ్బు. ఇది తెరిపిలేని ముసురు. ఇది ఎంతకీ తగ్గని ఎండ. ఇది ఎప్పటికీ తెల్లవారని చీకటి రాత్రి. ఇది గ్రీష్మం. ఇది శిశిరం. ఇది దగ్ధం చేసే దావానలం. ఇది ఒక్కల్ని రాల్చేసే నైరాశ్యం–

ఒక్కటి! ఒక్కటే సుమండీ! ఒక్క

జ రీ అం చు తె ల్ల చీ ర!

★

(21-10-1953 ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక)